

Jesaja 63

Exegese

Inleiding

In dit hoofdstuk wijken we zowel in vertaling als exegese sterk af van traditionele studies. Weinigen zien namelijk Eindtijdprofetie geschreven, dus moeten onze stellingen stevig onderbouwd worden. Enerzijds is dat al gebeurd in de bespreking van de grondtekst die meer aandacht en verwijzingen bevat dan u van mij gewoon bent. De overige bewijzen komen uit de tekst zelf die door de onderliggende samenhang een logisch geheel vormt, wat een sterke aanwijzing is dat we dicht bij de zuivere betekenis van de grondtekst zijn gekomen.

A. Twee Onderdelen: Vers 1-6 (A1) en 7-19 (A2)

A1: Vers 1-6 spreekt over lossing en oordeel over Israël. De tekst is gesteld in de Perfectum Propheticum (de verleden tijd van de profeten)¹⁾ en zo geconstrueerd dat het lijkt of het allemaal al gebeurd is. Het bevestigt dat de profetie vaststaat.

Vroege verklaarders zagen in vers 1-6 een verwijzing naar het lijden en de dood van Jezus. Latere verklaarders hebben dat idee geheel verlaten²⁾, maar dat is onterecht zoals zal blijken. Vers 1-6 is een bijzondere profetie. Het is een tweespraak tussen Jahweh en Jezus, die ons inzicht geeft in hun rolverdeling betreffende het heil, maar ook de innige samenwerking tussen beiden benadrukt. *Ik en de Vader zijn één*, zegt Johannes 10:30 en dat zien we hier bevestigd.

A2: Het tweede deel van Jesaja 63 is een gebed dat in naam van de ware gelovigen³⁾ door Jezus Christus wordt uitgesproken.

(¹⁾ Kanttekeningen 9B / (³⁾ Pieper, pagina 636 / (²⁾ Skinner 2, pagina 214)

Jesaja 63:1-6 Lossing en Oordeel over Israël

In deze verzen spreken God en Jezus over De Grote Verdrukking. Dat gebeurt in de toekomst. De tekst heeft het karakter van een openbare proclamatie die, gezien de inhoud, goed aansluit bij Jesaja 63 (De Inauguratierede van Koning Jezus). We mogen daarom aannemen dat de woorden van God door een aartsengel worden uitgesproken en Jezus zelf spreekt.

Een poging tot orde in het tijdschema

Voor de belangrijke gebeurtenissen aan het eind van De Grote Verdrukking en kort daarna, kunnen we met redelijke zekerheid een tijdschema opstellen. We plaatsen tevens verwijzingen naar paragrafen van Excurs 50 (in superscript) om zo wat meer helderheid te verschaffen.

Als Jezus wederkomt op de Olijfberg (Zacharia 14:4)^{B1} is de Antichrist reeds uit Jeruzalem verdwenen en wellicht op de vlucht voor het optrekkende leger van Gog^{A6}. Kort daarna wordt de Antichrist door *de Geest van Zijn mond* (= Jezus) gedood (II Thessalonicenzen 2:8). De dreiging van het enorme leger van Gog^{A7} wordt tenietgedaan door Jahweh zelf, Die De Plag zendt^{B2}, waardoor het gehele leger uitgeroeid wordt. Kort daarna gaat Messias Jezus naar Edom om daar de gevluchte ballingen in Petra bij te staan die ook bedreigd worden door een overmachtige vijand^{B3} en ook daar wordt het gehele vijandelijke leger vernietigd (Exegese, Jesaja 3:1-3). Pas daarna wordt *het jaar van lossing* (vers 4) uitgeroepen, ook wel *het jaar* (tijdperk) *van het welbehagen van de Heere* genoemd* (Lucas 4:19)^{B4}; dat is de periode van het Messiaanse Rijk. Vervolgens wordt een wereldregering in Jeruzalem gevestigd.

Vers 1a

Jahweh: ***Wie is deze die uit Edom komt, met bevlekte gewaden uit Bozrah? Die eer verwerft in zijn uiterlijke verschijning? Die zich aanbiedt in Zijn onbegrensde macht?***

De spreker is Jahweh (wellicht bij monde van een aartsengel). Hij beschrijft een wonderlijk tafereel. Er komt een man uit Bozrah, gekleed in bloedrode kleren. Voor velen blijkt Hij een mysterieuze persoon. Niet voor ons, want Jesaja sprak al eerder over Hem. Het is Jezus Christus die kort daarvoor is wedergekomen. Openbaring 19:13 en 14 (HSV) bevestigt dat:

¹³ **En Hij was bekleed met een in bloed gedoopt bovenkleed, en Zijn Naam luidt: Het Woord van God***. (* Johannes 1:14)

¹⁴ **En de legers in de hemel volgden Hem op witte paarden, gekleed in fijn linnen, wit en smetteloos.**

Jezus **verwerft eer in zijn uiterlijke verschijning**. Dat wijst op zijn kruisdood en zijn bloed dat vergoten werd voor onze zonden. Zo gaf Hij lossing van de schuld van een ieder die Hem volgt. Maar, de tekst spreekt ook over een andere kant van Jezus, namelijk **Zijn onbegrensde macht**. Die is Hem verleend door de Vader. Hij komt dus met macht! (Mattheüs 24:30).

De profetie is een openbaar eerbewijs; een proclamatie die doet denken aan Mattheüs 17:5, waarmee Jahweh de autoriteit van Jezus bevestigt (1b).

Als Jezus terug komt is het crisistijd. De wereld staat in vuur en vlam door de oordelen van God en gelovigen worden zwaar vervolgd door de Antichrist. Er zijn dan twee plaatsen op de wereld, waar Gods kinderen een toevlucht vinden. Dat is Jeruzalem (waar Jahweh een beschermende koepel over plaatst, echter pas aan het einde van De Grote Verdrukking)¹⁾ en Petra²⁾. De profetie van Jesaja 63:1 verwijst naar Jesaja 34:5a, want daar staat (Grondtekst):

Want mijn zwaard zal zich verzadigen onder de hemel. Zie, op Edom daalt zij neer,

En in Jesaja 34:6b (Grondtekst) volgt nog een aanvullende verklaring:

Want het offer ten behoeve van Jahweh is in Bozrah en de slachting is groot in het land van Edom.

De tekst zegt dat een leger in **Bozrah** door goddelijk ingrijpen vernietigd wordt³⁾. **Bozrah** was de hoofdstad van Edom. Het lag aan de weg van Petra naar Jeruzalem die The Kings Highway wordt genoemd tot op de huidige dag. In Petra worden de gevluchte gelovigen bedreigd en Jezus, vergezeld van een hemelse strijdmacht (**Zijn onbegrensde macht**), vernietigt de vijand.

Vers 1b

Jezus: **Ik ben het die gerechtigheid proclameert, Die overvloedig zal verlossen.**

De taak van Jezus wordt helder omschreven. Hij zal **gerechtigheid proclameren** en gelovigen **overvloedig verlossen**. Dat wordt bewaarheid in het Messiaanse Rijk; meer smaken zijn er niet.
(²⁾ Excurs 30 / (²⁾ Weerd, Jesaja 1, pagina 518-520 / (¹⁾ Weerd, Jesaja 1, pagina 165, 924 en 945 / (³⁾ Jesaja 34:5 en 6, Exegese)

Vers 2

Jahweh: **Wat is de betekenis van het rood waarmee U bekleed bent, die als de beroeps-kleding is van hen die de wijnpers treden?**

Het tafereel dat beschreven wordt, heeft te maken met het losserschap van Jezus. De verzoening van schuld, die voor een mens immers een bindende voorwaarde is om voor God geheiligd te worden, is namelijk een tweesnijdend zwaard. Want wie geen beroep doet op het bloed van Christus, betaalt met zijn eigen bloed. De schuld **moet** betaald worden! Voor gelovigen symboliseert het rode gewaad verzoening en heil, voor de vijanden van God oordeel en dood. In deze metafoor staat het **treden** van de **wijnpers** voor het proces van scheiding die het volk Israël verdeelt in een 'Jakob deel', dat de Antichrist volgt en een gelovig deel. De profetie spreekt over twee fases: eerst de scheiding en pas later komt het oordeel over de goddelozen (vers 3a). Het druivensap (het goede deel) en het residu, de schillen (Gods vijanden), worden gescheiden. Het nutteloze wordt later vernietigd en het druivensap veredeld tot goede wijn. In Mattheüs 13:18-23 schetst Jezus eenzelfde beeld. De goede tarwe en het nutteloze onkruid groeien samen op. Dan, als de oogst aanbreekt, zegt Jezus (vers 30b HSV):

Verzamel eerst het onkruid en bind het in bossen om het te verbranden, maar breng de tarwe bijeen in mijn schuur.

Vers 3a

Jezus: **De wijnpers werd door Mij getreden; door Mij alleen! En uit de verbonden volken was er niemand Mij nabij. Toen heb Ik hen in mijn toorn getreden en Ik vertrapte**

hen in mijn woede. Wat opspatte domineerde heel mijn kleding en dat alles omhulde Mij en Ik verrichtte Mijn lossing.

De profetie is heel gedetailleerd en overziet tijden en gelegenheden. Allereerst de woorden **getreden** en **vertrapte**. Het eerste (*derek*) wijst op het treden (= persen) van druiven. Dat duidt de op zuivering van Israël (zie: vers 2). Gods volk wordt gezuiverd van ongelovigen en dat gebeurt bij de komst van Jezus Christus. Wat waardevol is (het druivensap = de gelovigen) wordt bewaard (mag het Messiaanse Rijk binnengaan). De schillen (vijanden van God, door Jesaja Jakob genoemd) worden weggegooid. Het tweede woord, **vertrapte** (*râmaç*), wijst op de executie van het vijandige deel van Israël dat de kant van de Antichrist gekozen heeft. Dat deel vlucht Jeruzalem uit via een groot dal dat door een grote aardbeving is ontstaan (Zacharia 14:4-5) en vindt daar de dood, want dat dal wordt door God toegesloten (Excurs 50.^{A6}).

Jesaja 63:3a spreekt van **Mij alleen!** Waarom toch die nadruk? Omdat geen volk God en/of Christus zal ondersteunen, zelfs niet uit de **verbonden volken** (de stammen van Israël). Want Israël zal zich (als staat) verbinden met de Antichrist, dus valt het onverkort onder het oordeel. Toch zullen er ook zijn die God niet zullen verloochenen en velen van hen zullen op tijd vluchten. Mattheüs 24:15-22 (HSV) spreekt erover:

- ¹⁵ ***Wanneer u dan de gruwel van de verwoesting¹⁾, waarover gesproken is door de profeet Daniël²⁾, zult zien staan op de heilige plaats³⁾ – laat hij die het leest, daarop letten!⁴⁾ – laten dan zij die in Judea zijn, vluchten naar de bergen⁵⁾.***
¹⁶ ***Wie op het dak is, moet niet naar beneden gaan om iets uit zijn huis te halen, en***
¹⁷ ***wie op de akker is, moet niet terugkeren naar wat hij achterliet om zijn kleren te halen.⁶⁾***
¹⁸ ***Maar wee de zwangeren en de zogenden in die dagen!⁷⁾***
¹⁹ ***En bid dat uw vlucht niet zal plaatsvinden in de winter en ook niet op een sabbat⁸⁾.***
²⁰ ***Want dan zal er een grote verdrukking zijn⁹⁾, zoals er niet geweest is vanaf het begin van de wereld, tot nu toe, en zoals er ook nooit meer zijn zal.***
²¹ ***En als die dagen niet ingekort werden, zou er geen vlees behouden worden; maar ter wille van de uitverkorenen zullen die dagen ingekort worden.***

¹⁾ Het beeld van het beest, een incarnatie van Satan, dat zelfs zal spreken (Openbaring 13:15).

²⁾ Weerd, Daniël 2, pagina 244-245, 382-385 en 438-439.

³⁾ In de tempel (waarschijnlijk op een opvallende plaats – Daniël noemt het een pinakel, NBV- en HSV-vertaling: *vleugel* / Weerd, Daniël 2, pagina 245).

⁴⁾ Dat zijn zij die de profetie gelovig bestuderen; Gunstgenoten van God (Excurs 42).

⁵⁾ De bergen van Paran in het huidige Jordanië, waar ook Petra ligt (Excurs 30).

⁶⁾ De breuk in het verbond tussen de Antichrist en de Joodse staat, die veroorzaakt zal worden door de oprichting van het beeld van het beest, leidt kennelijk tot onmiddellijke actie van de Antichrist, waardoor gelovigen al snel niet meer kunnen vluchten (Excurs 50.^{A3-A4}).

⁷⁾ Hoogzwangere vrouwen en baby's kunnen nu eenmaal niet snel reizen.

⁸⁾ Het gaat kennelijk om gelovige Joden die tevens het sabbatsgebod in acht nemen.

⁹⁾ De Grote Verdrukking die zeven jaar zal duren. Jezus spreekt hier over de Eindtijd.

Vers 3b

Wat opspatte domineerde heel mijn kleding

Het rode gewaad van Jezus Christus symboliseert zijn kruisdood, want het vergoten bloed brengt verlossing voor allen die Hem volgen. Datzelfde bloed symboliseert ook de wraak op zijn vijanden, want wie Jezus niet wil volgen moet toch met bloed betalen; echter dan gaat het om het bloed van Gods wraak.

Vers 3c

en dat alles omhulde Mij en Ik verrichtte Mijn lossing.

Dit vers moeten we verstaan tegen de achtergrond van het losserschap¹⁾. Israël is van God afgedwaald en heeft daarmee een zware schuld op zich geladen. Om nu de kloof tussen God en Zijn volk te dichten, moet die schuld afgelost worden. Dat kunnen wij niet zelf, Jezus wel, want Hij heeft betaald met zijn bloed²⁾. Echter indien Christus afwezen wordt, betaalt de

zondaar met zijn eigen bloed – de dood. Hebreëen 10:29-21 (HSV) spreekt daarover:

²⁹ **Hoeveel te zwaarder straf, denkt u, zal hij waard geacht worden die de Zoon van God vertrap heeft en het bloed van het verbond, waardoor hij geheiligd was, onrein geacht heeft en de Geest van de genade gesmaad heeft?**

³⁰ **Wij kennen immers Hem Die gezegd heeft: Mij komt de wraak toe, Ik zal het vergelden, spreekt de Heere. En verder: De Heere zal Zijn volk oordelen.**

³¹ **Vreselijk is het te vallen in de handen van de levende God.**

Hebreëen 10:26-27 geeft nog een aanvullende beschrijving:

²⁶ **Want als wij willens en wetens zondigen, nadat wij de kennis van de waarheid ontvangen hebben, blijft er geen slachtoffer voor de zonden meer over,**

²⁷ **maar slechts een verschrikkelijke verwachting van oordeel en verzegend vuur, dat de tegenstanders zal verslinden.**

Ziet u hoe duidelijk Gods vijanden omschreven worden? Zij die *willens en wetens* de kant van Satan kiezen? Dit kan natuurlijk op zondaars van alle tijden betrokken worden. Echter, ten diepste wijst deze profetie op de Eindtijd en spreekt over hen die de Antichrist zullen volgen. (¹ Excurs 6 / ² Excurs 50. ^{A4 en A5} / ¹ Excurs 54 / ³ Excurs 70)

De noodzaak tot lossing komt voort uit de rechtvaardigheid van God (Mishpat)³. Als dan het oordeel wordt voltrokken, wordt genoegdoening gegeven aan de rechtvaardigheid van Jahweh. Zo heeft de *lossing* door bloed een tweeledige betekenis: redding **en** oordeel.

(² Excurs 73 / ¹ Excurs 81 / Kanttekeningen 33C / ³ Kanttekeningen 40C / ¹ Kanttekeningen 44B / ¹ Kanttekeningen 59A)

Vers 4

Jezus: **Want de dag van wraak was in mijn hart en Ik liet het jaar van lossing aanbreken.**

Indien het bloed van Christus geen bescherming biedt, door de schuld te lossen, rest slechts het rechtmatig oordeel (*Mishpât*)¹. Heden valt de aarde nog niet onder het goddelijk recht van Mishpat, terwijl daar wel alle aanleiding toe is, want Gods wetten worden op aarde niet nageleefd. Toch reageert Jahweh niet met een rechtsgeding², omdat het daaruit voortvloeiende oordeel door twee krachten wordt tegengehouden. Dat is: 1. de Gemeente van Christus (*Hij die weerhoudt* – 2 Tessalonicenzen 2:6) en de daaraan verbonden Heilige Geest en 2. het Noachitische Verbond. Eeuwenlang werd Mishpat uitgesteld, omdat beide nog werkzaam waren en zijn. Met de Opname van de Gemeente verdwijnt de eerste belemmering. En als de wereld het getal 666 – het teken van het beest – aanneemt en de wereldbevolking massaal voor Satan buigt, verdwijnt de tweede belemmering. Daarmee opent de mensheid de ‘doos van Pandora’; de deur naar vergelding/*wraak*. Want Jahweh wordt niet straffeloos uitgedaagd en gekrenkt. Maar, er is ook een zegenrijke kant aan Mishpat (rechtmatig oordeel). Want als dat uitgevoerd wordt, is tevens lossing gedaan en dat opent de deur naar het Messiaanse Rijk.

(² Jesaja 49:26a, Grondtekst / ¹ Kanttekeningen 40C)

Vers 5

Jahweh: **Toen keek Ik rond, maar er was niemand die Mij bijstond en het ontzette Mij dat er totaal geen steun kwam. Daarom bewerkte Mijn arm het heil ten behoeve van Mij en alleen Mijn woede dreef Mij voort.**

Als De Grote Verdrukking halverwege is en de Antichrist het beeld van het beest opricht, zal een groot deel van de wereldbevolking Satan volgen. Zij die weigeren om het getal van het beest aan te nemen, zullen meedogenloos vervolgd worden en gedood. Er is dan geen goede macht van enige betekenis meer over die in staat is om God en Jezus bij te staan. Gelovigen sterven of duiken onder.

Nu heeft Jahweh natuurlijk geen hulp van mensen nodig om het oordeel uit te voeren. Hier speelt de extremiteit van de situatie; het feit dat de aardbevolking zich zo massaal tegen God

keert. Dat is tevens het startsein voor de oordelen over de mensheid en daarin laat God zijn *woede* de vrije loop. En weer moeten we zeggen: *Vreselijk is het te vallen in de handen van de levende God* (Hebreeën 10:31).

Daarom bewerkte Mijn arm het heil ten behoeve van Mij

De tekst geeft de indruk dat er andere partijen in het spel zijn om de oordelen uit te voeren en dat is ook zo, want Gods *arm* is zijn uitvoerende macht. Dat zijn *de zeven geesten voor zijn troon* (aartsengelen, Excurs 6) en Jezus Christus. Openbaring 19:15 en 16 (HSV):

¹⁵ ***En uit Zijn mond kwam een scherp zwaard, opdat Hij daarmee de heidenvolken zou slaan. En Hij zal hen hoeden met een ijzeren staf. En Hij treedt de wijnpersbak van de wijn van de grimmige toorn van de almachtige God.***

¹⁶ ***Er stond op Zijn bovenkleed en op Zijn dij deze Naam geschreven: Koning der koningen en Heere der heren.***

Vers 6a

Jahweh: ***Ik vertrapte de alliantie van volken in mijn toorn en Ik maakte hen dronken in mijn woede.***

Het woord ‘*ammîm*’ betekent *verbonden volken*¹⁾. Meestal betreft dat Israël, tenzij de context duidelijk maakt dat sprake is van onderhorige volken – vazallen dus – die zich achter het vaandel van een wereldmacht scharen. Dat is hier het geval, want alle volken van de wereld zullen samenspannen tegen Jahweh. Dat betreft een coalitie van volken (*alliantie*) die geleid wordt door dienaren van Satan (de Antichrist en Gog). Maar als de Hoogheilige zelf ingrijpt en zijn hemelse legers zendt, is het gauw gedaan met de vijand. Hij *vertrapt* hen in zijn *toorn*. De term ‘*dronken*’ moeten we zien in het kader van Openbaring 16:11 (HSV), daar staat:

En zij lasterden de God van de hemel vanwege hun pijn en vanwege hun zweren, maar zij bekeerden zich niet van hun werken.

Deze profetie spreekt van een tijdstip aan het einde van De Grote Verdrukking. Dan is het Gods vijanden wel duidelijk geworden dat Jahweh wint en Satan verliest. Toch ***bekeerden zij zich niet van hun werken***. Dat komt omdat Jahweh dan elke band met hen, die zich met Satan verbonden hebben, doorgesneden heeft en dat heeft grote gevolgen. Want ongelovigen hebben ook lief en kunnen ook goeddoen. Dat zijn geen eigenschappen van Satan, maar van Jahweh. Echter, als zij zich overleveren aan Satan wordt de bron van liefde en alles wat goed en mooi is van hen afgesneden. Wat resteert is de bevrediging van eigen ik tegen elke prijs; wellust, wantrouwen, rivaliteit en machtsdenken, een hel op aarde²⁾. Ook het laatste ‘lijntje met God’ (Jesaja 59:14a, Exegese), het menselijk geweten, functioneert dan niet meer³⁾, want waar Satan woont kan Jahweh niet zijn. De oordelen van God corrigeren daarom niet, maar leiden alleen maar tot verdieping van een redeloze (*dronken*) haat. Ook Psalm 2 spreekt over dat moment:

¹ ***Waarom woeden de heidenvolken en bedenken de volken wat zonder inhoud is?***

² ***De koningen van de aarde stellen zich op en de vorsten spannen samen tegen de HEERE en tegen Zijn Gezalfde:***

³ ***Laten wij Hun banden verscheuren en Hun touwen van ons werpen!***

⁴ ***Die in de hemel woont, zal lachen, de Heere zal hen bespotten.***

⁵ ***Dan zal Hij tot hen spreken in Zijn toorn, in Zijn brandende toorn hun schrik aanjagen.***

⁶ ***Ik heb Mijn Koning (Jezus Messias) toch gezalfd over Sion, Mijn heilige berg.***

(³) Excurs 91 / (¹) Kanttekeningen 2A / (²) Weerd, Micha, pagina 349-354)

Vers 6b

Toen bracht Ik hun dominantie ten val ten behoeve van de aarde.

Die *dominantie* duidt natuurlijk op de dienaren van Satan die dan de wereld regeren, zoals de Antichrist en Gog uit Magog.

(Excurs 50)

Jesaja 63:7-9 Gebed van Christus voor Zijn Volk 1; Intro

Met vers 7 begint een gebed dat de rest van dit hoofdstuk beslaat en Jesaja 64. Het is een gebed dat Jezus Christus uitspreekt uit naam van het ware Israël (zie: vers 9), dus al degenen die waarachtig geloven. Jezus spreekt het uit kort na zijn aankomst op de Olijfberg, als de gelovigen reeds bevrijd zijn (*Geen enkele nood zal hen nog teisteren* – vers 9).

Dit gebed doet denken aan dat van Daniël 9:4-19 en het bevat dezelfde elementen. Het brengt eer aan God, toont een volk dat kennis heeft van het kwade verleden en dat zich in ootmoed buigt voor de Hoogheilige. Het gebed begint met een intro dat Jahweh groot maakt.

(Weerd, Daniël 2, pagina 226-232)

Vers 7

Mijn goedertierenheid is uit Jahweh. Ik zal die doen gedenken in lofprijzingen voor Jahweh, zoals alles waarin Jahweh ons compenseert en de overvloedige goedheid ten behoeve van het huis van Israël, waarmee Hij hen goeddoet naar Zijn barmhartigheid en naar zijn overvloedige gunstbewijzen.

Die **goedertierenheid** wijst op de goddelijke bescherming die de vluchtelingen in Petra en de inwoners van Jeruzalem ontvangen. Jezus spreekt een voornemen uit om alle goedertierenheid **in lofprijzingen voor Jahweh** te **gedenken**. Dus ook de zegeningen die nog te verwachten zijn als het Messiaanse Rijk eenmaal is gegrondvest. Hoe dat uitgevoerd zal worden staat er niet. Wellicht wordt de instelling van een koor of koren bedoeld, die op vaste tijden de lof van Jahweh zullen bezingen; uiteraard in de tempel te Jeruzalem.

(Excurs 30 / Excurs 55)

Vers 8

Want Hij zei: Immers, zij alleen zijn Mijn volk, zonen die niet bedrieglijk zullen zijn. Aldus werd Hij voor hen tot een Verlosser.

Jezus spreekt uit naam van Zijn Vader. Die zet het volk Israël op een exclusieve positie: **alleen zij zijn Mijn volk**. Dat is het ware Israël dat nooit meer **bedrieglijk** zal zijn en Christus heeft omarmd. Daarom kan hun schuld gelost worden en kan Jahweh hun **Verlosser** zijn.

Vers 9

Geen enkele nood zal hen nog teisteren, want de Engel voor Zijn aangezicht staat hen bij. In zijn liefde en mededogen heeft Hijzelf hen vrijgekocht. Hij neemt hen op en draagt hen al de dagen van dat tijdperk.

Dan volgt een garantie dat het volk Israël voor altijd veilig zal wonen en nooit meer bedreigd zal worden. Degene die dat uitvoert, is **de Engel voor Zijn aangezicht** en dat is Jezus Christus, want Hij zal gedurende de duizend jaar van het Messiaanse Rijk koning zijn in Jeruzalem (**al de dagen van dat tijdperk**).

Zo is dan ook het volk Israël uiteindelijk **vrijgekocht** door het bloed van Christus. Dat deed Hij niet alleen maar omdat zijn Vader Hem dat opdroeg. De tweede drijfveer is **liefde en mededogen** en dat is een ontroerende vaststelling.

Jesaja 63:10-14 Gebed van Christus voor Zijn Volk 2: De Grote Daden Gods

Het tweede deel van Jezus' gebed begint met verootmoediging – **wij waren weerspanning en bedroefden** Jahweh. Daarna worden de glorierijke daden van God in herinnering gebracht, toen het volk Israël uit Egypte naar het beloofde land geleid werd. De woorden: **waar is Hij** (vers 12), wekken de indruk dat Jezus zijn Vader aanspoort ook nu in te grijpen.

Vers 10

Maar juist zij waren weerspannig en bedroefden de nabijheid van de Geest van Zijn Heiligdom. Toen veranderde Hij ten opzichte van hen, vanwege hun vijandschap; Hijzelf streed met hen!

Velen vertalen onterecht met *Heilige Geest*, een begrip dat onbekend is in het Oude Testament, want buiten Jesaja komt de Heilige Geest in de HSV-vertaling alleen nog voor in Psalm 51:13 en die vertaling is betwist. De Heilige Geest is namelijk exclusief verbonden aan de Gemeente van Christus. Jesaja spreekt over de tijd dat de Sjechina van Jahweh (de Heerlijkheid van de HEERE) nog in de tempel woonde. Dat is ***de nabijheid van de Geest van Zijn Heiligdom***. Toen het laatste deel van Gods Koninkrijk (Juda) ten onder ging, vertrok de Sjechina*. (Excurs 41 / *Weerd, Ezechiël 2, pagina 265-266)

Vers 11a

En Hij dacht aan de dagen vanouds, aan Mozes en zijn volk.

Waar is Hij Die hen deed opgaan uit de zee; Die de herder en zijn kudde nabij was?

Met dit vers roept Christus de grote daden Gods van het verleden in herinnering, zoals de doortocht door de Schelfzee*. Het bevat subtiele woordspelingen. Zo verwijst *herder* in eerste instantie op ***Mozes***, echter ook op Jezus, de nieuwe herder van de ***kudde*** (het volk Israël). (*Exodus 14:13-30)

Vers 11b

Waar is de Faam in zijn midden, de nabijheid van de Geest van Zijn heiligdom?

Ook hier een subtiele woordspeling. Want het Sinaïtische Verbond, dat Jahweh met Israël sloot, had ten doel om via het volk Israël de roem van God te verspreiden. Dat was mislukt. Dus als Messias Jezus over ***de Faam in zijn midden*** spreekt (van Israël), dan is dat niet alleen een terugblik op het verleden, maar meer nog een heenwijzing naar wat komen gaat. (Excurs 1 / Kanttekeningen 1B / Kanttekeningen 1C)

Vers 12a

Waar is Hij Die Zijn glorierijke arm aan de rechterhand van Mozes deed gaan? Waar is Hij Die het water spleet, weg van hun aangezicht, om voor Hem een eeuwige naam te vestigen?

Het woord ***arm*** wordt in de Bijbel vaak gebruikt om Gods macht aan te duiden. Het is niet waarschijnlijk dat dit vers naar de doortocht in de Schelfzee verwijst. Dat wordt al in vers 11a besproken, dus is hier een ‘volgende doortocht’ bedoeld; die door de Jordaan (Jozua 3:1-17). Voor wie de Jordaan ooit ter plaatse heeft bezocht, lijkt die gebeurtenis nauwelijks een wonder. Want de rivier is daar nog maar een ondiepe stroom. Echter in de tijd van Jozua werd de Jordaan nog niet afgetapt voor bevoeiingen, waardoor nu bijna al het water verbruikt wordt. Toen was het een flinke rivier. Bovendien was het toen regentijd en was de Jordaan buiten zijn oevers getreden (Jozua 3:15). Het betreft dus wel degelijk een groot wonder.

Vers 12b

Waar is Hij Die hen doet gaan in de Tehom?

In de Hof van Eden ontsprong een grote bron, waar wateren uitstroomden die afvloeiden via vier rivieren (Genesis 2:10). Deze rivieren bevoeiden de Hof en bracht die tot uitbundige bloei, waardoor het een Paradijs werd. Die bron putte uit de Tehom of oerwateren en dat is leven brengend water en daarom werd de mens niet ouder noch ziek. Deze bron werd door God afgesloten, maar zal eens ontsloten worden. Dat gebeurt in het toekomstige Messiaanse Rijk en daarover spreekt Zacharia 13:1 en 14:8 (grondtekst)*:

Te dien dage zal het geschieden, dat een fontein geopend zal worden voor het huis van David en de inwoners van Jeruzalem tegen besmetting en verontreiniging.

En te dien dage zal het geschieden, dat uit Jeruzalem leven verwekkende wateren zullen stromen. Eén helft naar de Dode Zee en één helft naar de Middellandse Zee.

Vers 13 en 14

¹³ ***Gelijk een paard in het open veld struikelen zij niet; gelijk het vee dat afdaalt in een wijd dal, evenzo geeft de Geest van Jahweh het rust.*** ¹⁴ ***In rechte zult U uw volk leiden om voor U een naam en glorie te verwerven.***

De profetie geeft een prachtige metafoor uit het dagelijks leven. Paarden komen niet snel vooruit in de bergen en kunnen licht struikelen, maar het open veld is gemakkelijk begaanbaar. Het vee graast op hellingen, wat een inspannende bezigheid is. Als ze klaar zijn met grazen dalen ze af naar het dal om in alle rust te herkauwen. De profetie roept dus een beeld van aangenaam verpozen en vredige rust op; een beeld van de Sjalom van het Messiaanse Rijk dat het volk Israël (*het*) zal verwerven.

Het is Jahweh die voor die vrede en rust zorgt, door Zijn volk het Messiaanse Rijk in te leiden. Dat gebeurt *in rechte*, want dat was lang geleden aan Abraham toegezegd. En in dat tijdperk zal Hij zich *een naam en glorie* over de gehele aarde *verwerven*.

Jesaja 63:15-19 Gebed van Christus voor Zijn Volk 3: Bede om Gods Hulp

Deze bede wordt waarschijnlijk uitgesproken kort nadat de Messias, Jezus Christus, de vijand die de vluchtelingen in Petra bedreigde, heeft vernietigd. Het is een vrijmoedig gebed, waarin de bidder Zich een houding aanmeet die voor een mens niet toelaatbaar is*. Want Messias Jezus daagt Jahweh haast uit. Jezus spreekt dan ook vanuit een unieke positie. Hij heeft de prijs op Golgotha betaald; de oordelen Gods zijn voltrokken en het volk Israël heeft zich bekeerd. Aan alle voorwaarden zijn voldaan, dus eist Hij nu zijn rechtmatige erfdeel op; ook dat is Mishpat.

* Koole ziet dat ook en zegt: *Vers 17 lijkt welhaast godslasterlijk* (Koole III, pagina 349).
(Excurs 50 / Kanttekeningen 40C)

Vers 15

Sla acht op ons uit de hemel en zie vanaf Uw verblijf in Uw glorievolle heiligdom. Waar is Uw na-ijver en Uw macht? Zult U de beroering van Uw innerlijk en Uw mededogen jegens Mij ons onthouden?

Wat een prachtige manier van uitdrukken. We zien hier de laatste fase van het Losserschap van Christus en Jahweh. In feite verzoekt Jezus zijn Vader om nu de volgende stap te doen, namelijk de hemel te verlaten en naar de aarde te komen om daar in de tempel te gaan wonen, omdat daarmee de deur naar het Messiaanse Rijk opengaat.

Het verzoek is tweeledig. Enerzijds vraagt Jezus om de manifestatie van Gods macht op aarde, anderzijds dat Jahweh zijn liefde en *mededogen* nu laat gelden. Niet voor Jezus alleen, noch alleen voor het volk Israël, maar voor *Mij* en *ons* – beide dus en daarmee neemt Jezus al een voorschot op zijn toekomstige functie; koning en hogepriester (dus middelaar) van Israël.

Vers 16

Want Gij zijt onze Vader, hoewel Abraham ons niet kende en Israël ons niet erkent. Gij, Jahweh, zijt onze Vader en onze Losser; dat is voor immer Uw naam.

Magistraal gaat Jezus voort te spreken. Hij brengt nu de nieuwe positie van het volk Israël in het geding. Want met de ondergang van het ongelovige deel van Israël en de bekering van het overblijvende deel, zijn de Joden Christenen geworden; Messias belijdende Joden. Ook voor hen geldt dan, vanaf dat moment, de Vaderrelatie met God. Dat was niet het geval met Abraham, noch met zijn nakomelingen. Sterker nog, *Israël erkent* heden Messias belijdende Joden *niet*. De nieuwe positie van het volk Israël, in die tijd, is als die van de Gemeente van

Christus heden! En die relatie is mogelijk geworden, omdat Jahweh hun Losser wordt; omdat Jezus dan ook hen vrijgekocht heeft. Het is ook niet voor een korte tijd, maar **voor immer**.

Vers 17

Waarom laat U ons van Uw wegen afdwalen? U laat ons hart onverschillig zijn, weg van U te vrezen. Keer terug ter wille van het belang van Uw dienaren; de stammen van Uw wettig erfdeel.

Laat Jahweh het volk Israël **afdwalen**? Ja en neen. Neen, als we daarmee God als aanstichter zien. De mens heeft heden een vrije keus; voor of tegen God. Ja, als we die vraag afzetten tegen het toekomstige Messiaanse Rijk.

De bede schetst nauwgezet de huidige positie van Israël. Hoewel velen tot het geloof van de vaders zijn teruggekeerd, is er weinig vertrouwen meer dat Gods beloften aangaande het Messiaanse Rijk ooit werkelijkheid zullen worden - **U laat ons hart onverschillig zijn**.

de stammen van Uw wettig erfdeel

Jahweh heeft de belofte aan Abraham nooit gebroken. Altijd heeft Hij aangestuurd op de vervulling van Zijn Raad. Ook heden is Israël nog steeds Zijn **wettig erfdeel**. Gods hand is altijd uitgestoken. Zijn volk hoeft die alleen maar aan te nemen.

Vers 18

Voor maar een korte tijd heeft het verbondsvolk uw heilige plaats in bezit gehad, maar onze vijanden vertrapt uw heiligdom.

Ook dit is een bijzondere profetie. Want Jezus 'ziet' terug vanuit een punt in de toekomst. Hij spreekt namelijk over de eerste helft van De Grote Verdrukking (wellicht ook over nog enige jaren daarvoor), als de Joodse staat een verbond met de Antichrist sluit en de tempeldienst in ere hersteld zal worden. Die **korte tijd van bezit** eindigt als het beeld van het beest in de tempel wordt opgericht en de Antichrist zijn masker afgooit. Daarover spreekt het tweede deel van dit vers, want Gods vijanden **vertrappen dan Zijn heiligdom**.

Ziet u hoe fantastisch gedetailleerd de profetie is? Jahweh is tijdens De Grote Verdrukking niet de eigenaar of *heerser* (vers 19) van de tempel, maar **het verbondsvolk**, Israël/de Joden (= **in bezit gehad**). Hij keert pas terug **na** De Grote Verdrukking.

(Excurs 50.^{A3, A4})

Vers 19a

Sinds lange tijd ervaren wij dat u daarin niet heerst.

Jahweh verliet de tempel honderden jaren voor de komst van Christus* en keerde nooit daarin terug. Dat is inderdaad een heel **lange tijd**. Al meer dan 2500 jaar!

(*Ezechiël 11:22-23 / Weerd, Ezechiël 2, pagina 265 en 266)

Vers 19b

Wij zullen Uw naam daar niet aanroepen, tenzij U de hemelen zou scheuren en zou afdalen, en de bergen uitbarsten voor Uw aangezicht.

En gedurende die **lange tijd** kon de tempeldienst niet hersteld worden. Niet alleen omdat de tempel nog niet herbouwd was (wat later wel het geval zal zijn), maar vooral omdat de *Sjechina van Jahweh* (HSV: *de Heerlijkheid van de HEERE*) nog niet in de tempel is teruggekeerd. Want dat is een onverbreekelijk onderdeel van het Eeuwige Verbond, Berit Olam. Dat moment breekt pas aan als **de hemelen scheuren en** Jahweh **afdaalt** van de hemel **en de bergen uitbarsten voor Zijn aangezicht**. Dus na De Grote Verdrukking.

(Excurs 1.⁴ / Excurs 41)
